

Hans Breukhoven: hoge pieken en diepe dalen

20-01-2017 11:45

Door Amnon Vogel
Redactie RetailWatching

Hans Breukhoven begon Free Record Shop met één winkel in Schiedam. Hij bouwde de keten uit en maakte grote successen mee. Maar tijden veranderden, met als gevolg een wereld waarin geen plaats meer was voor de muziekwinkelketen. Vrijdagochtend overleed Breukhoven op zeventigjarige leeftijd aan de gevolgen van alvleesklierkanker.

Hans Breukhoven werd in 1946 geboren in Rotterdam. Nadat hij was geslaagd voor de mulo, volgde hij een opleiding tot hofmeester en ging hij aan de slag als gastheer op de Holland-Amerika Lijn. In die periode, waarin hij in de Verenigde Staten verbleef, kwam hij voor het eerst in aanraking met muziekverkoop. Hij kon twintig procent korting krijgen bij platenzaak Sam Goodies en begon op eigen houtje platen in te kopen. Hij verkocht ze met een mooie winst aan vrienden en kennissen in Nederland. In 1966 begon hij 'echt' als verkoper, door op de markt in pruiken te handelen. Daarnaast stak hij een deel van zijn geld in onroerend goed.

Echt naam maakte Breukhoven met de opening van de eerste Free Record Shop in Schiedam, op 15 oktober 1971. De dan 24-jarige ondernemer schopte tegen de gevestigde orde aan, door zich niet aan te sluiten bij de Nederlandse Vereniging van Grammofoonplaten Detailhandelaren. Het 'Free' komt daar vandaan, en die vrijheid zorgde ervoor dat hij platen onder de vaste prijs van 21 gulden kon verkopen. Zo kon hij de concurrentie eenvoudig aftroeven op prijs en bovendien had hij de markt, die ieder jaar groeide, mee. Free Record Shop groeide uit tot een keten die in 1989 uit 72 winkels in Nederland en zes in België bestond. Om geld op te halen voor meer groei én om de naamsbekendheid te vergroten, bracht Breukhoven het bedrijf in dat jaar naar de beurs. In de jaren daarna volgen winkels in Noorwegen en Finland. Een besluit waar Breukhoven zich later nog eens over achter de oren zou krabben.

Vierhonderd vestigingen verspreid over Nederland, België, Duitsland en Scandinavië. Jaarwinsten van veertienmiljoen euro. Het zag er rond de eeuwwisseling nog niet naar uit dat het einde voor Free Record Shop in zicht was. Rond die tijd haalt Breukhoven zijn bedrijf wel weer van de beurs, die de keten niet had gebracht wat hij ervan had gehoopt. "De beursgang maakte me trots, het was alsof mijn kind ging trouwen", zei hij daarover in een interview met [Trouw](#). "Maar negatief nieuws over de muziekindustrie wordt geassocieerd met Free Record Shop, terwijl wij het juist goed doen. Dus nu gaat mijn kind scheiden." Nu, dat was in 2001. De omzet steeg in dat jaar nog met bijna negen procent, maar de winst daalde met bijna dertien procent.

Neergang

Echt de verkeerde kant op gaat het met name vanaf 2007, 2008. Free Record Shop trekt zich terug uit zowel Noorwegen als Finland. "Daarmee is mijn buitenlandstrategie inderdaad honderd procent mislukt", geeft Breukhoven ruitelijk toe aan Entertainment Business. "In Finland hebben we alleen maar lopen tobben. We hebben alles fout gedaan wat we fout hadden kunnen doen." Niet alleen de verliezen in het buitenland – in Finland oplopend tot 150 duizend euro per maand – bezorgen Breukhoven kopzorgen. De naam die op de gevel van zijn winkels staat, en die in 1971 nog zo revolutionair leek, stoort hem mateloos. "Vrije platenwinkel, waar heb je het in godsnaam over? Dat slaat negens op", zegt hij in [de Volkskrant](#). Hij doelt op de omzet, die rond 2008 nog maar voor hooguit een kwart afkomstig is van muziekverkoop. Games en dvd's zijn het oorspronkelijke product voorbijgestreefd. Maar met een naamsbekendheid van bijna honderd procent, durft hij het toch niet aan de naam van de gevels te halen.

De opkomst van onlinewinkelen duwt Free Record Shop steeds dieper de afgrond in. In 2001, kort na het vertrek van de beurs, had Breukhoven nog de kans daar zelf een serieuze rol te gaan spelen door bol.com te kopen. 1,5 miljoen euro moest wat nu de grootste webwinkel van het land is kosten. Eén miljoen had Breukhoven er voor over, en dus was er geen deal. Een van zijn grootste fouten, noemt hij het later. Wel kocht hij in 2006 Game Mania, omdat de marges op games veel hoger waren dan die op muziek. Het mocht niet baten. Ook de investeringen in allerlei nieuwe productcategorieën, van cadeauartikelen tot telefoonaccessoires, konden de neergang niet stoppen. Integendeel. "Het was de laatste jaren onduidelijk op welke doelgroep ze zich richtten, hoe de winkels eruit moesten zien, en waar ze de omzet uit wilden halen", zegt een voormalig inkoper tegen [Management Team](#). "Er is te lang gewacht met het aanpassen van de strategie aan het digitale tijdperk."

Breukhoven trad in 2012 terug als ceo. Het jaar erna, op 1 april, werd hij gebeld door zijn opvolger Herman Hovestad. "Hans, ik ga faillissement aanvragen", was de boodschap, zo vertelt Breukhoven in 2014 aan [De Telegraaf](#). Daar ging de oprichter niet mee akkoord. "Ik was erg boos. In mei ging het alsnog failliet, onnodig volgens mij, maar zo had ik in elk geval een gewenningsperiode." Bijna dwangmatig bleef hij zijn bedrijf dagelijks bezoeken, tot ergernis van de curator. Een doorstart in afgeslankte vorm volgt, maar niet voor lang. In 2014 sluiten alle winkels definitief hun deuren na het tweede bankroet. Inmiddels is het ooit roemruchte merk alleen nog te vinden als shop-in-shop bij alle vestigingen van Boekenvoordeel.

Breukhoven woont rond die tijd al een tijdje in Londen. Daar is hij eigenaar van enkele sportscholen en brengt hij zijn tijd verder vooral door met schilderen en andere creatieve activiteiten, zoals knutselen met LP-hoezen. Van zijn sportscholen kan hij niet leven, dat doet hij de laatste jaren van zijn spaargeld. "Zonder zielig te willen doen, ik heb een flinke tik gekregen, net als veel samenwerkers", zegt hij in het interview met De Telegraaf. "Ik heb de onderkant van de hel gezien, zo durf ik het best te zeggen." In hetzelfde jaar dat Free Record Shop voor de tweede en laatste keer failliet is verklaard, wordt bij Breukhoven alvleesklierkanker vastgesteld. Begin 2016 blijkt die uitgezaaid naar zijn lever. Hans Breukhoven overlijdt op 20 januari 2017 op zeventigjarige leeftijd, in zijn woonplaats Londen.